

Kéziratok, amelyek nem adatnak vissza ide küldendő: „MURAVIDÉK“ szerkesztősége Murska Sobota, Alexandrova c. 202. szám.

Postatakarék számla száma 12980.

Kiadó-tulajdonos: KÜHÁR ISTVÁN.

MURAVIDÉK

Politikai, gazdasági és társadalmi hetilap.

Megjelenik minden vasárnap. Előfizetési ára negyedévre beiföldön 15 dinár, külföldre 18 Din. Amerikába 20 Din. Hirdetési ár □ cm.-ként: szöveggőzt és nyilttér 1.50 dinár, rendes 1.—Din., apróhirdetés 0.70 Din. és az illeték. Több-szörinél engedmény.

VIII. Évf.

Murska Sobota, 1929. július 21.

29. Szám.

Franciaország.

Amerika nem ad halasztást Franciaországnak adósságainak kiegyenlítésére. Ez okból a francia parlamentben állandóan lázas viták folynak és érthető, hogy ott a közhangulat teljesen Amerika ellen fordult. Régi közmondás: „Geld regiert die Welt.“ Ami magyarul kb. annyit jelent: „Pénz beszél, kutya ugat.“ Az egész világ aranykészletének fele Amerikába vándorolt. Amerika beszél, diktál, parancsol a szegénynek, a leszegényedett Európának. Ugy írják, hogy Amerika máris mázsás erővel nehezedik az európai gazdasági életre. Wo Tauben sind fliegen Tauben hin, azaz a vagyon magához vonzza a pénzt és ezért a vagyonosodás Amerikában oly ugrásszerű, amely túl tesz minden eddig ismert méreteken. A bankbetét egy év alatt 29 milliárd dollárról 60 milliárdra emelkedett. Az államnak felesleges pénze van bőven, ezért az adókat állandóan csökkentik. Nálunk éppen a fordítottja ismeretes. Az államok az összerokadásig préselik adófizető polgárait, hogy tartozásainak kamatát valamelyest megfizethesse. A mi gabonánk árát egy amerikai rekordtermés teljesen tönkre teheti. Anynyi a gyára, hogy az európai gyárakat teljesen elnyomhatja; annyi a husa, marhája, hogy potom áron szállíthatja azt Európába. Ebből érthető, hogy pénzével megveheti egész Európát és gyarmatává teszi, hiszen adósa.

Mivel Európában eleddig a kieroszakolt békeszerződések óta Franciaország kaptá a legtöbb pénzt, háborus — jóvátételi — összegeket, értékeket stbit, most ő tartja kezében a gazdasági gyeplők szarait. Amerikának a nyomását ő érzi meg leghamarabb. Már magában ez a körülmény nagyon fontos Franciaország közgazdaságára, most még felül rá az adósságok kiegyenlítését is követeli Amerika . . . no ez közel áll a halálos dőféshez. Még ezt tetézi, hogy az amerikai szenátus nem ratifikálta a franciaországi jelenlegi határok biztosításának garanciájáról szóló versaillesi békeszerződést. Mit lehet tenni? Fizetni nem akar, nem is tud Franciaország, nincsen más kibuvó, mint azt mondani: „Ha Németország fizet, akkor ők is fi-

Gazdák kirándulása.

Beltincei magnemesítő állomás megtekintése.

A gazdasági egyesület m. szobotai fiókjától már a f. hó 7.-ére tervezett s a rossz idő miatt elmaradt tanulmányi kirándulása, dacára a bizonytalan időnek, Szamec egy. elnök vezetésével f. hó 14.-én a tanulni vágyó gazdák élénk érdeklődése mellett megtörtént. Gazdáink konzervatívizmusa, tudálékossága, nemtörődömsége és saját helyzete előmozdításának nem akarása közismert, azért az az ötven gazda, ki a kiránduláson résztvett, — azoktól eltérően — jellemezte a tanulás képességét és akarását, kilépett a konzervativizmus és tudálékosság maródi korából, hogy saját érdekében haladjon a korrallal.

Ki vonattal, ki kerékpárral, a résztvevők az elmúlt vasárnap 10 órakor érkeztek a „Nemcsák“ nevű major melletti kísérleti telepre, hol a telep szakavatott vezetője és lelki mozgatója Mikus gazdasági mérnök fogadta őket.

Első utjuk egy nagyobb területen bevetett, már hatodik évi kísérleti, bajszos, fehér buza kalásztengere felé vezetett. Ennek megtekintése után a kísérleti telephez indultak, mely különféle fajta buzával, árpával, zabbal és rozs-buzával tarkított. A zab kitűnően sikerült. Az árpa már betakarított, nem volt látható, de a hatsoros őszi árpa kat. holdanként 14 mázsát adott, tehát elképzelhető sikerült volta. A buza legnagyobb része szenvedett, a június 5.-én átvonult erős

hátó tekintettel vannak iránta és inkább Amerika rabszolgái lesznek, semhogy Franciaország kibujhassák az Isten büntetése alól! Igen sok tünet oda mutat, hogy közeledik a leszámolás órája, annyival is inkább, mert az Európai Egyesült Államokat megvalósítani *őszinte barátságos érzés, és teljes felebaráti szeretet nélkül nem lehet.* A szeretet csak akkor jöhetne talán létre, ha minden országnak *elsősorban visszaadtnék a volt területe* s azután még sok olyan rendeztetnék, amely eddig békében fájdalmat okozott és okoz csak azután lehet a vagyonos Amerika ellen *egyesülni.*

Igen ám, de nagyon sokan, nemcsak az európai többékevésbé megkínzott nemzeti kisebbségek, hanem a megcsonkított államok, országok népei is elleneséges vagy legalább is szemre-

vihartól. Egy olasz fajtájú korai buza már egy héttel előbb learatott, a talált kalászból ítélve jó korai minőség. Köztük a Haimisch nevű buza a legjobb s egy piros polyvájú, csakhogy ez utóbbinak ledőlési hajlama van, amit majd keresztznek más nem ily hajlamuval.

A kísérleti telep áttekintése hosszabb időt vett igénybe, mert részletes szakfelvilágosítások Mikus vezetőtől nem maradtak el a keresztkezésről. Legérdekesebb magyarázat mégis a rozs-buzáról moadható. Ez a buza nőnemű termésének rozs himnemű porával való beporzása által nyert kalász, mely a két termés közti alakot ölti magára. Sok reményt nem fűznek hozzá, mert nem hiszik hogy maghozama csiraképes legyen. A kísérlet jobbára tudományos alapu.

A kísérleti telep megtekintése után a gazdák megtekintették a tiz holdas 277 számú és ugyanannyi „Kolonija 9“ nevű buzával bevetett területet, melyből az idén vetésre már a gazd. egy. tagjai kapnak vetőmagot, ha az iránt legalább is a hó végéig jelentkeznek. Mindkét fajta fehér kalászu, bajszos, tömörszemű.

Áttekintés és magyarázatok után a kirándulókat a mérnök ur hideg sörrel kínálta meg. Az egyesületi fiók és kirándulók nevében Kühár István, egy. alelnök mondott köszönetet úgy a magyarázatokért mint a szives fo-

gadtatásért kifejezve a látottak feletti meglepedést.

A kirándulók a legjobb benyomással ültek a vonatra abban a reményben, hogy a jövőben nagyobb érdeklődéssel viseltetnek gazdáink az ilyen okszerű kirándulás iránt.

Politikai hírek.

Őfelsége augusztusban családjával együtt Zágrebba utazik s ott hosszabb ideig fog tartózkodni. Az eddig megállapított tartózkodási idő: két hétben lett megállapítva. A királyi család a brezovici kastélyban fog lakni, Őfelsége a kihallgatásokat a báni palotában tartja meg.

Merényletterv Henderson angol külügyminiszter ellen feltűnést keltett. Két ember felkereste őt a szállodai lakásán, hogy interjút kérjenek külföldi lapok részére. Amde nem engedték be őket, mire az egyik revolvert vett elő és vele jácadozva azt mondta: „No jó! Majd később találkozom veled.“ Az övő intézkedések megtették.

Románia. A puccs ügyben a nyomozás folyik. Bűnjelek: rengetek kiáltvány, röpirat, fegyver és lőszer. Az összeesküvés nemcsak Bukarestben, de az egész országban gyökeret vert. A liberális párt értekezletén elhatározták, hogy a párt a közigazgatási reform benyújtása folytán keletkezett új helyzet következtében kivonul a parlamentből. Az ellenzéki pártok is kivonultak a parlamentből. Szóval teljes elégedetlenség van Romániában. Az udvar és annak minden személyzete minél távolabb Salzburgba ment „nyaralni“. Európa helyzete úgy látszik napról-napra lábilabb, bizonytalanabb lesz, aminek legmélyebb gyökerű oka, a különféle elhamarkodottan készített u. n. „békeszerződésekben“ rejlik. Ezeket okvetlenül rendbe kell hozni, különben a felfordulás nehezen lesz elkerülhető.

Anglia. Henderson külügyminiszter azt mondta, hogy Macdonald a Népszövetség szeptemberi közgyűlésén egész Európa sorsára nézve nagyon fontos bejelentést fog tenni. Az angol munkáspárt lapja szerint Briand nem tesz jó szolgálatot az ő tervével a világ békéjének. Briand számít Stresemann támogatására

az európai államszövetség megalkotásánál. Bizonyosra veszem, hogy most még azt is meg fogja tenni, amíg el nem jön az a bizonyos óra, amelytől kezdve minden önmagától rendeződik.

A csehszlovák kormány nincsen megelégedve a magyarok fittyethányó válaszigyékével a hidasnémeti-i affér ügyből kifolyólag, bár Pecha Vince letartóztatása részletesen van megokolva. Walkó külügyminiszter jegyzékére egy új jegyzéket fog Csehszlovákia küldeni, de újabb represszáliákat nem tervez.

Dr. Amende a nemzeti kisebbségek világkongresszusának főtitkára Bukarestben van, hogy a kisebbségi csoportoknak a világkongresszuson való részvételét megszervezze.

Briand európai unió tervét Anglia és Olaszország kivételével az európai államok kedvezően fogadják.

A Mura partján.

I.

Itt lakozom most a Mura partján
Hol játszik a hab csobog a hullám
S a zöld lomb között, zeng a csalogány,
Itt élek, ahol csak dal van s magány.

II.

Mura partján, vadgesztenye sorban,
Kicsike pad orgona bokorban.
Sokszor ülök itt e folyó parton
Hol szép az est s a leszálló alkony.

III.

Még sem kedves nékem ez a vidék
Bár hogy tán itt is boldog lehetnék!
Mert nékem csak az kívánságom
Hol születtem, ott legyen halálom.
G. Radgona.

DANTES.

HIREK.

HETI NAPTÁR

JULIUS 31 nap. 30. hét.

Hó és hét naptárjai	Róm. kath.	Protestáns
21 Vasár.	F. 9. Praxed.	F. 8. Dán.
22 Hétfő	Maria Magd.	Már. M.
23 Kedd	Apollinár pk.	Lenke
24 Szerda	B. Kinga, kr.	Krisztina
25 Csütör.	Jakab aps.	Jakab
26 Péntek	Anna assz.	Anna
27 Szomb.	Pantaleonut.	Olga

Vásárok:

Juli 22. Štrigova, 25. Dobrovnik, 26. Szv. Krizs (Ljutomeri).

Időjárás:

Herschel szerint: Esőre hajló.
Tapasztalás szerint: Szép időjárás.

Kereskedelmi áruk:

100 kg.	Buza	Din.	200—
"	Rozs	"	180—
"	Zab	"	200—
"	Kukorica	"	250—
"	Köles	"	200—
"	Hajdina	"	220—
"	Széna	"	40—50
"	Bab cseres.	"	600—
"	vegyes bab	"	400—
"	Krumpli	"	80—150
"	Lenmag	"	600—
"	Lóhermag	"	2400—
Bika	7—	8—	9-50 10—
Üsző	7—	7-50	8-50 9—
Tehén	4—	5—	6— 8—
Borju	—	—	12— 12-50
Sertés	15—	15-75	15— 15-75
Zsir I-a	29—	30—	29— 30—
Vaj	35—	40—	35— 40—
Szalonna	23—	25—	23— 25—
Tojás 1 drb.	—	—	— 80

Valuta:

Zürichben 100 Din = 9-127 sfrk.

100 Doll. (E. A.)	adnak itt	5610 Din-t
100 Pezoért (Urug.)	"	4900 "
100 Márkért	"	1320 "
100 Frankért (Páris)	"	215 "
100 Pengőért	"	990 "
100 Schil. (Bécs)	"	798 "
100 Cseh kor.	"	168 "

— **A maribori tanügyi** hatóságok ellenőrzése alá tartoznak ezentul a muraközi iskolák, amelyek eddig a csákoveci közoktatásügyi minisztériumi kirendeltség ellenőrzése alá tartoztak. Hogy ezen intézkedés fog-e a horvátoknak tetszeni, az még egyelőre kérdéses.

— **Ft. Horváth József** ur mártjánci kath. lelkész hívei és barátai gyönyörű és megható ünnepségekben részesítették a megtartott ezüstmiséje alkalmából. Mi is szívből gratulálunk neki.

— **Baleset.** Puhán Martin bogojini lakos jelenleg a Kemény-féle mészárszékben inas, 16 éves, f. hó 12-én egy bikát vezetett a vágóhidra. A bika megvadult őt az árokba lökte s ez alkalommal a bal lábára tiporhatott, mert Puhán Martin-on a murszka-szobotai kórházban lábtörést konstatáltak.

— **Grisza Mariska** Novisad és Rituper Leopold Fokovci, július 28-án örök hűséget esküsznek. (Minden külön értesítés helyett).

— **Gyújtogatás.** Az elmúlt vasárnap éjjel fél 12 órakor Pucconci községet tűz riasztotta fel első álmából. Ismeretlen rosszmájú egyén felgyújtotta Sável István kőlábas pajtáját, melyben hat szekér széna, három szekér, eke, boronák, almazuzó s egyéb gazdasági felszerelések voltak. Mire a tüzet észrevették, (dacára a megjelent két fecskendőnek) már nem volt menthető semmi, mert a víz is elfogyott. A teljes kár 38—40 ezer dinár. Biztosítva nem volt.

— **Áthelyezés a vasútnál.** Hodosi vasutállomás főnökét és a beltincii állomás főnökét kölcsönösen áthelyezték.

— **Esperességi közgyűlés** (ev. egyházmegyei) az idei évben Bodoncin augusztus 5-én lesz

megtartva. A közgyűlésre dr. Popp Fülöp püspök adminisztrátor is eljön.

— **Gyümölcsfacsemeték** iránt jelentkezni minden község-bírónál a hó végéig lehet.

— **Meghívó.** A Martjánci önk. tűzoltó egyesület augusztus hó 4-én a Vezér-féle vendéglő összes termeiben és kerthelyiségében táncmulatságot rendez. Kezdeté délután 3 órakor.

Találkozás.

— Irta: ZSERDIN LAJOS. —

A természet lágy ölében
Megfeledekzem mindenről,
Csak egyről nem — Égiszemről!

Gondolatim Hozzád szállnak —
Szívem szava Érted cseng,
Hogy egész valóm belé reng.

S megjelenik szellemed,
Szeretnélek megölelni
Többé el nem eresztetni.

Mint a délibáb eltűntél,
Állok — s nézek előre
Bánatos szívvel vergődve.

ORSZÁG-VILÁG.

— **Páneurópa.** Briand francia külügyminiszter komolyan felvetette az európai egyesült államok kérdését. Az őszi népszövetségi ülészen már ez a kérdés tárgyalva is lesz, de a megvalósításától — azt hisszük — még messze vagyunk. Legalább is addig, míg az egyes államok között oly feszült a hangulat.

— **Csehszlovák-magyar** „hidasnémeti affér“ még nem nyert teljes elintézt.

— **Dr. Popp Fülöp** jugoszlávia evangélikus püspök előadása az európai evangélikusok kongresszusán. Az elmúlt

Két szív.

Irta: BÁNTORNYAI LAJOS.

Lágyan susog az esti szél a lombok között magával hozván a kellemes tavaszi léget. A hold tányérjával megkezdte már esti sétáját az égbolton, halvány sugaraival megvilágítva az öreg földet. A levelek zizegése mellett elvétve hallik néha egy-két bagoly huhogása, avagy valamely égi bogár zugása.

A néma csendben egy ifju és leányka lépdel egymás mellett. Szavuk alig hallik, szótlanok. Hallgatásuk néma beszélgetés. Összetalálkozó szempillantásuk többet fejez ki, mint a szavaknak egész légiója. Egy kölcsönös érzelm minden melegségét magában rejtje ez a villanás, nincs szükség más módjára a gondolatok kicserélését illetően. Ki tudja, gondolataik merre kalandoznak, de hisz elég, ha ők tudják.

A hallgatást megszakítja az ifju, aki nem más mint Géza, aki pár évvel ezelőtt bekerült a póstához. A

jobbán haladó leányka pedig Gizike, elhalt szülők árva gyermeke. Vonzalmuk már gyermekkorukra nyulik vissza. Játsszótársak voltak, s idejüket legtöbbször egymás társaságában töltötték el. Az idő haladtával a fiucskából pelyhező állu ifju lett, a kislánykából, — mint a bimbóból a róza — pedig karcsu, kellemes, bájos leányzó. A játsszótársi barátságból, komoly nemes érzelmek rügyeztek ki, hogy tetőfokukat éri el a magasztos boldogító szerelemben.

— Szeretlek édes Gizikém! — mondja Gyurka.

A leányka válasza egy fejbólitás. Majd hirtelen mozdulattal Gyurka keblére vonja a drága kis fejcskét s beomló fűrtöcskéit csókjaival halmozza el.

Közeli egybekelésükről indul meg az eszmecsere közöttük s a tennivalókkal megfontolják meghánják vetik és végül a legkedvezőbb eredmény mellett döntenek.

Gyurka az általa már számtalanszor feltett kérdést ismételi meg:

— Szeretsz-e édes Gizikém? — amire a leányka válaszol piros ajkát nyújtja az ifjunak. Gyurka forró égő ajkával érinti meg Gizike csókos kicsi szájacskáját. Viszonzásul a leányka negédesen csókját leheli az ifju orcájára.

Kart-karba téve haladnak. Ujból csend honol s csak lassu lépteik hallatszanak. Gondolataik szerteszét kalandoznak a boldog jövő virányaiban.

Vége a sétának, előrehaladt már az idő, bár ők rövidnek találják az együtt töltött kedves órákat. Gyurka hazakiséri az imádott leánykát. Nem válnak el azonnal, s úgy érzik, hogy még nagyon sok mondani valójuk volna egymásnak. Nehéz az elválás pillanatja, de megtörténik mély megilletődéssel a holnapi viszontlátás édes érzetétől áthatva.

— — — — —
Junius 15.-ke s a várva-várt nap, az egybekelés ideje elérkezett.

Nagy a sürgés-forgás a lányosháznál. Mikor minden előkészülettel végeztek s az esküvő időpontja elér-

kezett a fogatok elő állanak, s násznép a megfelelő sorrendben helyezkedik el. Majd megindul a menet a templom felé, ahol már az ifju párt a kíváncsiak serege várja. A templomban az ifju pár és a násznép elfoglalja helyét. A menyasszony fátyolát tartja két nyoszolyó lányka és ruháját megbámulják a nézők. Kellemes harmonikus benyomást tesz egész lénye a szemlélőre. Az ifju daliás alakja is teljesen imponáló. Megkezdődik a szertartás a plébános ur megérkeztével és az aktus befejeztével buzdító beszéddel lepi meg az ifju párt. Utal hitestársi kötelességeikre és végül boldog együttélést kíván nekik.

Utánna a rokonok valamint a jóismerősök jókívánataikat fejezik ki az ifju házaspárnak.

Az esti vonat röpiti az ifju házassokat messze az örök napsugaru, kék egü honba, a narancs és citrom hazájába.

Ezt a országot az Isten is a szerelmes pároknak teremtette.

héten tartották meg Kopenhágában a második európai evangélikus kongresszust. A kongresszus célja az volt, hogy az evangélikus egyházak az egész világon való együttműködését propagálja, valamint az, hogy az egyházak a szükséghez mérten segítsék egymást anyagiakban is. A kongresszuson többszáz evangélikus püspök vett részt, nemcsak Európából, hanem Amerikából is. A kongresszus ünnepélyes megnyitására résztvett Krisztián dán király is, aki sikert kívánt a kongresszus munkájához és szívélyesen üdvözölte a kongresszus résztvevőit Jugoszláviából dr. Popp Fülöp és dr. Veres Ádám evangélikus püspökök részt vettek a kongresszuson. Popp Fülöp nagyszabású előadást is tartott német nyelven nyolcszáz hallgató előtt. A kongresszuson szintén felszólalt Popp Fülöp és ismertette a jugoszláv evangélikusok helyzetét. Hangsúlyozta, hogy Jugoszláviában ev. jelentéktelen kis csoportokban élnek és ezért nagy egyházközségek támogatására szorulnak. A jugoszláv delegáció tiszteletére a kongresszus épületére kitűzték a jugoszláv lobogót is.

— **Küszöbön áll a megegyezés a Slavenska Banka csődügyében.** A Slavenska Banka igazgatósági választmánya szombaton ülést tartott, amelyen elhatározták, hogy a két év óta csődeljárás alatt levő bank 22 százalékot fizethet a másodrendű hitelezőknek. Erről a megállapításról értesítették a hitelezők bizottságát, amely nyomban ülésre ült össze és elfogadhatónak találta a kiegyezési ajánlatot, annál is inkább, mert az ajánlat szerint a 22%-os megtérítést a megegyezés napján nyomban készpénzben kifizetnék. A hitelezők bizottsága elhatározta, hogy július 25.-ikén délelőtt 9 órakor a Slavenska Banka helyiségében ülést tart, amelyen véglegesen határoznak ebben az ügyben. Általában azt hiszik, hogy a megegyezés ezen az alapon létrejön.

— **A Chicágó Tribune óceánjáró repülőgépe elpusztult,** amely Párisból indult New York felé. A motor hibás működése miatt a pilóta kényszerleszállást végzett. Midőn a gép a földet érte Kubala lengyel pilóta őrnagy kiugrott a gépből. A gép robbant megölve Izdikovszky-t, Kubalát is sebesültté tette, hogy kórházba kellett szállítani.

— **Husz százalékos vasuti tarifaemelés lesz szept. elsejétől** szén tüzfifa és téglára. Igyekezettek már most e szükségleteiket beszerezni.

— **Az angol király mellében** újból tályog keletkezett, melyet mielőbb kellett megnyitni, hogy a fertőzés megszüntessék. Állítólag két borda részét eltávolították, a genyotokot megnyitották,

kanalasták, fertőtlenítették. Öfelisége állapota kielégítő.

— **Stipben két bolgár merénylővel** utcai harc volt. Este 9 kor két gyanús alakot a detektívek igazoltattak Stipben. Erre ezek revolverrel több lövést irányítottak feléjük. Mire a detektívek is lőttek, egyiket halálosan találta a golyó, a másik elmenekült. Ámde néhány óra múlva a határon újból csendőrökkel találkozott a menekült, akiknek igazolási felhívásra ismét lövésekkel felelt, miután ők is puskát ragadtak, a bolgár orvtámadót agyonlőtték. Mindkét halottnál több revolvért, kézigranátot találtak, melyek német származásúak. A bolgár orvtámadások ismételt felbukkanása arra enged következtetni, hogy a békeszerződések ahelyett, hogy békét eredményeztek volna, elégedetlenségek magját ültették el. Rövidesen ki fog kelni a mag.

— **Szófiában** nyolc férfi és nő holttestére találtak egyik belvárosi mozi pinchehelyiségében. A vizsgálat arzénmérgezést derített ki. A hullákat feldarabolta az illető hogy könnyebben eláshassa őket.

— **Franciaországból két repülőgép: „Kérdőjel” és „Pilsudszky tábornagy” szombat reggel 5 óra 30 illetve 4 óra 45-kor szállt fel oly célból, hogy New Yorkba repüljön.**

— **Angelino** amerikai gép két pilótával 10 napig és 6 óra hosszatt volt állandóan a levegőben és ez alatt 21600 km.-t tett meg. Az eddigi világrekord 172 óra volt.

— **Kínai lőszer-robbanás** Jünanfuban történt, amely miatt számosan meghaltak. Az okot még a titkok setét fátyola fedi.

— **Meglopták a belga királyt** Ostendében miközben szárnysegédjével a tengerben megfürdött. A tolvaj a kabinból ellopta a zsebórát, aranyláncát és pénztárcáját melyben ötszáz belga frank volt. A tolvajt nem keresik.

— **A világ legnagyobb repülőgépét,** melyet tizenkét motor hajt a Boden-tón kipróbálták, a hidroplán német gyártmány „D 12” a neve. Félperc alatt hagyta el a víz felszínét mire a tízezer néző örömrivalgásba tört ki.

— **Ötvenezer éves csontvázat találtak Californiában.** Alig 135 mérföldnyire Los Angelesből, a Mojavesivatagon végzett tudományos kutatások során, egy történelemelőtti megkövesedett ember maradványaira bukkantak. A leletről azt hiszik, hogy legalább is ötvenezer éves. Tudományos jelentőségét oly nagy horderejűnek tartják, hogy az ókori élet jelenleg elfogadott tudományos elveiben valóságos forradalmat fog előidézni. H. Flagler Cowdov, ismert tudós nyilatkozott a fenti értelemben, akinek fel-

ügyelete alatti kutatás közben találták az 50.000 évvel ezelőtti ember megkövesedett maradványait. Cowdon és emberei, akik már négy esztendeje folytatják kutatásaikat a Mojave sivatagon, mind ez ideig titokban tartották a szenzációs tudományos lelet hírét. Cowdon lelete egy majdnem teljes csontvázból áll, melyben a koponyának és az egyes csontoknak megkövesedett részei tökéletesen konzervált állapotban vannak. Tudósok nyilatkozata szerint a legrégebb emberi maradványok, amelyeket a nyugati világtájakon felfedeztek, körülbelül huszezer évesek. Az újonnan felfedezett csontvázat „Mojave-ember”-nek nevezik és azt hiszik, hogy megelőzi a híres „Cromagnon-ember”-t, melyet körülbelül 20 ezer évesnek tartanak és 1868-ban találtak Franciaországban. A „Mojave-ember” — Cowdon szerint — hasonlított a csimpánzra és a fejlődés fokán a legalacsonyabb emberi jellegzetességekkel bírt. Több mint hat láb magas lehetett, vadharcias kinézésű és járása is hasonlított a csimpánzra, amennyiben teste lomhán előre hajlott és hatalmas karjait vonszolta. A Mojave sivatag féltropikus égövének pompájában élt és pusztult el. Cowdon azt hiszi, hogy a Mojave-ember teljesen csupaszon járt; lapos homloku, nagy pofacsontu és kiálló állkapcsu típus lehetett. Duzzadt orra a mai négeréhez hasonlíthatott. Rettentetes vastagságú koponya csontjai voltak és lábai pedig erősen kifejelettek.

— **Az Egyesült Államok** felveszik a diplomáciai összeköttetést a Vatikánnal.

— **Franciaországban** az amerikai adósság kérdése bajba keverte a Poincaré-kormányt. A mostani összetételében nem bírja megszavaztatni a kamarával és szenátussal az adósságrendező egyezmény ratifikálását. A ratifikálás elleni harc folyton erőteljesebbé válik nemcsak a parlamentben, hanem azon kívül is. Egy volt nyugdíjügyi miniszter azt mondta, ha a francia-amerikai adósságrendezés végrehajtják az Egyesült Államok gazdasági felsőbbsege korlátlan lesz és Franciaország terhére nagyon meggazdagodnak, mert 62 éven át kell nagy sarcot fizetni, amely megszegényíti a franciákat és meggazdagítja az amerikaiakat. A Young egyezmény ellen nagyon felléptek a franciák, mert ezzel lehetetlenné válik a rajnaparti katonai ellenőrzés. Pedig az, a versaillesi szerződés legfontosabb pontja. Minden előny angol-é, Egyes. Államé és a németé lenne; minden hátrány Franciaországra hárulna Románia is ellenzi.

— **Az európai államok mi-**

niszterelnökei értekezletre ülnek össze a közeli időben. A hely valamely semleges területen lesz. Ezen értekezlettől általános enyhülést remélnek. Ujabban versengés támadt London és Páris között a diplomáciai konferencia színhelyéért. Tyrell lord párisi angol követ hivatalosan közölte a francia kormánnyal azt az angol kívánságot, hogy a konferenciát Londonban tartsák meg. A franciák azt remélték, hogy mert Franciaország ellenezte a konferenciát Londonban az angolok elállnak kívánságuktól. Mivel ez nem teljesedett, megváltozott Franciaországnak az eddigi álláspontja a jóvátételi egyezmény és a szövetségi adósságrendező egyezményrel, helyesebben annak ratifikálásával szemben. Ugyanis a francia kormány nem ragaszkodik ahhoz, hogy a ratifikálás augusztus elseje előtt megtörténjen, amelyen a Young-tervezet és az adósságrendező egyezmény egyidőben történjék. A francia kormány nem ragaszkodik ahhoz sem, hogy a konferencia Svájcban tartassék és belenyugszik — bár kelletlenül — hogy Macdonald elnöklésével Londonban legyen megtartva.

Miért ?

Miért haragszik vitatkozás alkalmával, gyakran az egyik, ha a másik nem fogadja el teljesen véleményét s ilyenkor az ő beszélgetése fokozatosan hevesebb és hangosabb lesz; holott meg kellene hallgatni a legnagyobb lelki nyugalommal a másik ellenvéleményét is s érvek és ellenérvek egybevetésével az igazságot kibogozni?

— Mert az emberek nagy része olyan, hogy csak azt képzei, helyesnek és jónak és igazságosnak, ami az ő fejében van s nem akarja elfogadni az ellenvetéseket, sőt egyik-másik még meghallgatni sem akarja. Ez eredményezi a vitába csapott, oda nem tartozó, személyeskedést, s végre az ápréhénziót, a neheztelést, műveletlenebbeknél a veszekedést.

Prekmurjei! Sokszor elkerülhetnéd a veszekedést, ha szeretettel meghallgatnád felebarátod véleményét és az ártatlan vitatkozásban megtudnád tartani nyugalmodat, hogy az veszekedéssé ne fajuljon.

Megérkeztek a legújabb őszi és téli divatlapok
Kapható:
HANN IZIDOR
papírkereskedésében
MURSKA SOBOTA.

Torma.

— Barátom: Az élet már nem ér semmit!

— Miért?

— Még pár évvel ezelőtt, ha az utcán meglátott egy szép lányt, már hat lépésről kikerült, átment a tulsó járdára s onnan is sunyin mosolyogva nézett felém. Ma már egészen bátran elhalad mellettem, rám sem igen néz s ma még az a szégyen is ért, hogy azt mondta: „csókolom kezét“.

Vicinálison.

Ne gorombáskodjék velem konduktőr ur, mert leszállok a vonatjuktól s mehetnek vissza ketten a mozdonyvezetővel a világ csufjára.

Gazdálkodás.

A prekmurjei munkások kérdése.

Irja; Szabó Elemér.

Munkásaink megbízhatósága s kitartó szorgalma, mindenütt elismerést aratott, miért is ugy bel- mint külföldön szívesen alkalmazták. Ki figyelemmel kíséri az állandóan növekvő érdeklődést s a leszegődtetést, az feltétlenül a vidék sulyos gazdasági helyzetének lábirintusába téved s arra a meggyőződésre jut, hogy számtalan érszál össze-vissza kuszálódott, melyek kordeuszi csomót alkotnak.

Nagy Sándor történeti egyéniségét a múlt emléke ápolja s önkénytelenül eszembe jut cselekedete, mikor hadvezérhez méltón, katonásan a kordeuszi csomót karddal kettévágta, s ezzel a kérdést megoldotta.

Prekmurje közgazdasági helyzete évről-évre hanyatlak, minek legeklatánsabb bizonyítéka a gazda eladósodása. A háboru előtti s utáni évek az áru értékét hihetetlen magas fokra emelték, minek folytán a gazda az adósságtól megszabadult, sőt mindenütt nagyobb készpénz halmozódott össze. A pénzes világ önkövetkezménye az ipar, a kereskedelem s a forgalom fejlődését eredményezte. Bolondgombaszerűleg gyarapodott az iparosok, a kereskedők és a különböző vállalatok száma s ma ugyanolyan ütembe kezd azok száma, a nyomasztó gazdasági helyzet következtében, apadni. Ezen jelenség köztudomású tény.

Véleményem szerint vidékünkön a helyzeten segíteni lehet, ha az okokat az okozatokkal összhangba hozzuk. Lássuk mindenek előtt a gazdát!

Prekmurje összlakossága százezer lélek, mely szám magassága Prekmurje területét számítva az

eminens túlnépesedést képezi. Ezen számok aránya igen fájdalmas seb, mert egy lélekre 1/2 hold (600 □-öl) kultur terület esik, vagyis ezen területnek évi jövedelme adja az őstermelők ekzisztenciáját. Felesleges volna a jövedelmet kiszámítani, mert ha a kiadást levonjuk — jellemzőképpen értem — oly számot kapunk, mely az embert sem megélni, sem meghalni nem engedi. Megjegyzem, hogy a 600 □ öles területbe beleesik az agrár bérlet is.

A közönyös szemlélő azt hinné, hogy az agrár-reform, amely mindenkit földhöz juttatott a gazdasági helyzet javulását egy hatalmas lépéssel előbbre vitte, vagy legalább is mindenkit kenyérhez juttatott. A helyzet ezt nem bizonyítja! Mindenekelőtt a tapasztalat azt mutatja, hogy az évi termelés alaposan esett s ezzel a jövedelem érzékeny károkat szenved. Én, ki figyelemmel kísérem ezt a kérdést, bátran állítom, hogy számos helyen az apadás felülhaladta az 50%-ot, melynek oka a rosz mivélésben rejlik. *E számok arányával egyben kitűnik az is, hogy sulyos gazdasági helyzetünk oka a kizárólagos agrár jellegűnkben rejlik.* Az őstermelő foglalkozás ágai: a marha- és lótenyésztés s a sertés nevelés a különböző vészek s a mindennap változó konjunktura miatt, érzékeny károkat szenved. E helyen reflexió képpen megjegyzem, hogy a gazdasági kamara létesítése égetően szükséges. Az iparosoknak és a kereskedőknek megvan a kamarájuk, a melyek ténykedésük révén jelentékeny sikereket mutatnak.

A földmives azonban csak úgy, juthat eredményhez, ha a mostani helyzetén segít maga az állam is úgy anyagilag, mint iniciátíve. Mindenek előtt szükséges a már működésben levő gazdasági egyesületek fokozatos és céltudatos támogatása. A túlnépesedés ma már igen fontos kérdésünk, melynek halasztása érzékeny szociális nehézségeket támaszt s előbb vagy utóbb az Olasz módszerhez kell nyulni. Valami lehetetlenség ily helyzetben a céltudatos kezdeményezést elképzelni. A nagybirtok, amely jelenleg agrár törvény alatt áll, képtelen mozogni, viszont a törpe gazda, kinek meglehet, hogy agr. földje is van, de még sincs kenyere, — lehetetlen a kezdeményezésre. Az iniciatívát egyedül csak a tőke adhatja, melynek meg kell teremteni a befektetés lehetőségét, vagyis a mostani agrár kérdés helyzetét lényegesen korrigálni kell oly módon, hogy *a kizárólagos agrár jelleg le-tűnjön.*

Ezen kérdés rendezése önmagával hozza a különféle gazdasági vállalatok létesítését mint

pl.: cukorrépa-gyár, szövő- és fonógyár, fafeldolgozógyár, gyufagyár, sörgyár stb. stb. létesítését, nemkülömben a husipar s a malomipar stb. fokozatos fejlődését. Ezek létesítése lényeges revíziót követel. Röviden, mindenre meg kellene teremteni a létfenntartás lehetőségét mi által számos munkás kenyere biztosítva lenne s a gazdasági helyzetünk új jövő előtt állna s részére a kereskedelem a világpiac bámulatos életképességét biztosítaná a mostani kenyér nélküli föld helyett.

Szerkesztő üzenete.

B. L. Irálya jó, szerencsétlenül máskor is ily rövidke tárcacikkkel.

G. J. Fogadja részvételemet, hogy alkalmatlankodtak Önnél. Lássá ok nélkül is meggyanusítják az embert. Kérek szépen egy kis költeményt avagy tárcacikket.

B. Hová merül el szép szeme világa? Miért nem gondol reánk?

IZJAVA.

Podpisani Varga Franc, posestnik v Ivanjševci hšt. 5. bil sem zavarovan pri „VARDAR“ deln. zav. društvi v Ljubljani, pogorel sem dne 4. junija 1229., moja škoda je vrlo kulantno likvidirana in mi dne 16. julija 1929. brez odbitka izplačana od glavne zastopstva ter zavarovalnice, od Kreditne zadruge za trgovino in obrt v Murski Soboti.

Ker sem s kulantnim postopanjem navedenega društva zelo zadovoljen, priporočam vsakomur zavarovalnico „VARDAR.“

V M. Soboti, dne 16. julija 1929.
VARGA FRANC.

ELADÓ KORCSMA.

(Frankó-féle), melyben vegyes-kereskedés is van, a körülötte egytagban lévő 15 hold földdel. Az összes épületek téglából épültek, cseréppel vannak fedve, bennük van elhelyezve **jégverem, vágóhid, mészárszék, és a szükséges gazdasági és melléképületek.** Bővebbet ZSISKÓ vendéglőben GORNJI PETROVCI.

Razglas.

Občinska gostilna v Šalovcih se dne 4. avgusta 1929. l. popoldne ob 15 uri z vsemi pritiskinami izda na javni dražbi v najem, za dobo od 15. avgusta 1929. do 31. decembra 1932. leta.

Izklicna cena 7500 Din.

Reflektanti morajo vložiti pred dražbo **2000 Din. kavcije** in razen tega z merodajnimi dokumenti dokazati, da so premožne osebe.

Dražbeni pogoji so na razpolago in na pogled vsak čas pri občinskem županu.

Za občino:

ŽIŠKO JANEZ
občinski župan.

Vsakovrstne
surove in svinjske
kože
küpüje po najvišji dnevni ceni
FRANC TRAUTMANN
Murska Sobotna Cerkevna ul. 191'

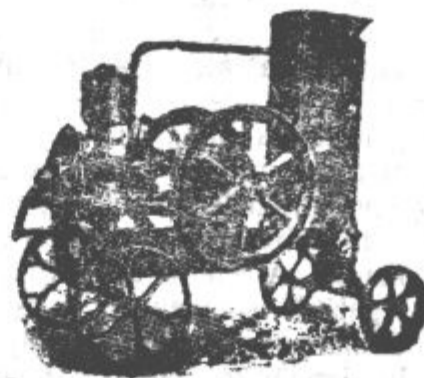
8 lóerős gőzgép eladó

olcsó áron. A gép azonnali használatra alkalmas, a Magyar Kisgazdasági Gépgyár Budapest gyártmánya.

SZUDEC FERENC földbirtokos CSAKOVEC Medjimurje.

Legjobb
kerékpárok
valamint alkatrészek
jutányosan kaphatók
Nemecz János
vas- és géphereskedésben
Murska Sobotna.

A legtökéletesebb és legalkalmasabb GAZDASÁGI GÉPEKET

motorokat,
cséplőgépeket,
vetőgépeket,
kaszálógépeket,
szántógépeket,
triőröket stb.

a legkedvezőbb árak és feltételek mellett szállit

AGRAR k. d. Zagreb, Draškovičeva 35.